

Lastniki in izdajatelj: Okrajni odbori SZDL Črnomelj, Kočevje in Novo mesto. — Izdaja vsak petek. — Odgovorni urednik Tone Gosnik. — Uredništvo in uprava: Novo mesto, Cesta komandanta Staneta 23. — Poštai predal 23 — Telefon uredništva in uprave 127. — Tekoči račun pri Narodni banki v Novem mestu: 616-T-181. — Letna naročnina 500 din, polletna 250 din, četrtletna 125 din. — Tiska tiskarna Slovenskega poročevalca v Ljubljani

Dolenjski list

Tednik okrajev Črnomelj, Kočevje in Novo mesto

Tovariš Tito na proslavi 10. obletnice osvoboditve Istre: To morje je bilo slovensko in mora biti slovensko!

Na veličastni proslavi ob 10. obletnici osvoboditve Istre je v nedeljo govoril v mali istrski vasi Beram blizu Pazina predsednik republike tovariš Tito o tržaškem vprašanju, o odnosih Sovjetske zveze do Jugoslavije in o balkanskem paktu. Stotisočliva množica ljudstva iz vseh krajev Istre, Primorja, Gorskega Kotorja, z otokov ter bližnje in daljne okolice se je zbrala in poslušala pomembne maršalove besede. V uvodu je tovariš Tito čestital Istranom k 10. obletnici osvoboditve in poudaril, da se je ljudstvo trinajst stoletij ob slovenski in hrvaški obali borilo za svoje življenje, svoj jezik in svoj obstoj. Nobena sila več ne bo odrgala od te narodne celote niti koščka. Odločili smo se živeti enotno v skupnosti in čuvati nedotakljivost naše zemlje.

Tovariš Tito je nato govoril o vprašanju Trsta in ponovno poudaril, da leži vprašanje o ureditvi tega problema v kondominiju. Med ostalim je predsednik republike dejal: »Italijanska vlada je zadnje čase poudarjala tako imenovano etnično načelo. Toda to etnično načelo ne bi bilo mnogo boljše od tistega, kar sem malo prej rekel o hribih, s katerih se vali kamenje. Njihov predlog je tako imenovano nepretrgano etnično načelo, po katerem naj bi zamislili na to, da žive od Tržača do Trsta Slovenci, in dopustili, da bi bila nepretrgana črta, da se ozemlje ne bi trgalo. Dale, da tudi ne bi pretrgali ozemlja med Trstom in Milno, čeprav sta tu Zavle in Skedenj, ki sta tudi slovenska. Da bi bila Milna povezana s Trstom, se morata prtežvati Skedenj in Zavle, potlej pa pridejo Koper, Izola, Piran in vsa obala. Skratka, Hrvate in Slovence je treba od morja odrezati. To je stara praksa, ki naj bi nas pognala gor v hribe. Mi pa nečemo v

hribe. Mi smo bili v hribih štiri leta, ko smo osvobodili našo zemljo. Mi hočemo biti spodaj na morju. (Viharno poskanje in vzklikanje tovarišu Titu.) Mi znamo živeti na morju, mi znamo

(Dolgotrajno odobravanje in

mo pluti in plavati, znamo v morju loviti ribe... To morje je bilo slovensko in mora biti slovensko. Od tu, tja doli, mora biti jugoslovansko morje, ker je bilo stoletja naše morje, ne glede na to, da so nekateri naši predniki podlegli močnejšemu sovražniku. Zgodovinsko dejstvo je, da smo mi tu bili, da smo tu ostali in da bomo tu ostali. Ne, mi se ne bomo dali odtrgati od tod. Mi ne zahtevamo nič njihovega, toda mi našega, kar smo že stokrat rekli, ne moremo in ne bomo dali.

nost, v kateri ne bi bilo nacionalne mržnje, v kateri bi vladal resnično demokratični sistem. Ko je nadaljeval, je maršal Tito dejal, da se nam je zadnje čase Sovjetska zveza sres malo nasmehljiva, toda po tem smehljaju je ostala še dalje namrgodena. Kakšni so smirovni načerti SZ, kaže najbolj številka 860 obmejnih izzivanj in napadov, ki so jih na naših mejah po Stalinovi smrti povzročile sovjetske satelitske države. Rusi nas ne bodo prevarili — verjeli bomo samo njihovim dejanjem, ne pa besedam. Se vedno nas obrekujejo, da smo fašistična država itd. Nikdar nismo dejali, da nečemo s Sovjetsko zvezo normalnih diplomatskih odnosov. Tako odnosi so nam potrebni, čeprav so samo formalni. V sporu s SZ pa smo v 4-letni borbi zmagali, saj je vsemu svetu postalo jasno, da ni res tisto, kar o nas zlohotno govore, temveč to, kar govorimo in delamo mi! To je ena izmed naših največjih, zgodovinskih zmag, ki smo jo izbovali zaradi enotnosti naših narodov in naše Partije. Enotnost bomo zato čuvali kot zeno svojega očesa, saj nam prinaša srečo in blaginjo.

»Balkanski pakt je močna trdnjava miru, je pred zaključkom svojega govora poudaril maršal Tito in dejal, da bomo Jugoslovanci ostali dosledni člani Balkanske zveze. Pojavili so se glasovi, ki zlonamerno pačijo smisel te zveze in zas obrekujejo, hočejo nas odvrtiti od sporazuma s Turčijo in Grčijo. Toda naši narodi ne zaslužijo, da bi o njih dvomili. Dovoljkrat smo dokazali v najnovjši in prejšnji zgodovini, da smo v dani in pošteti zavezniki, ki ne obračajo plašča po vetru. Mi, Jugoslovanci, znamo besedo držati in smo ter bomo vedno govorili resnico. Smo na strani vseh, ki se bore proti napadalni, ki čuvajo mir na svetu.

Vsa Slovenija in tudi vsa Jugoslavija je zelo topla pozdravila besede maršala Tita. Pozdravili so jih tudi vsi tisti pošteti delovni ljudje na svetu, ki so za resničen mir in demokracijo. Na ljudeh onstran Jadrana je sedaj, da odgovorijo. Če jim je res do miru in za sožitje narodov na svetu, jim odgovor ne bi mogel biti težak. Svet pa jih bo sodil samo po dejanjih — ne po praznih besedah.

Iz prakse občinskih ljudskih odborov na Kočevskem 30 otrok ji zaupajo, 500 dinarjev za šolske potreščine pa ne

Delo svetov za kulturo in prosveto bo treba izboljšati

Svet za kulturo in prosveto OLO Kočevje je pred 14 dnevi sklical posvetovalno sejo predsednikov občinskih svetov za kulturo in prosveto. Razen zastopnikov občine Mozelj, Kostelj, Osolnice in žal tudi Kočevja (!) so se udeležili predsedniki vseh občinskih prosvetnih svetov.

Na seji so obravnavali vprašanje vsebine in oblik dela prosvetnih svetov na občinah, njihove kolektivne skrbi za splošno na šolska in izvenšolska kulturno prosvetna vprašanja, govorili so o pripravah za proslavo jesenskega praznika Kočevske in o ostalih tekočih nalogah.

Občinski ljudski odbori naj učiteljestvu nemudoma poravnajo te dolgove, hkrati pa naj poskrbe, da do takega zapostavljanja prosvetnih delavcev v okraju ne bo več prišlo! Pamen je predlog, da bi sveti za prosveto skupno z učiteljestvom sestavljali šolske proračune ob zaključku šol. leta, med počitnicami pa bi občine pripravile vse potrebno za nemoten začetek pouka.

Na seji so obravnavali vprašanje vsebine in oblik dela prosvetnih svetov na občinah, njihove kolektivne skrbi za splošno na šolska in izvenšolska kulturno prosvetna vprašanja, govorili so o pripravah za proslavo jesenskega praznika Kočevske in o ostalih tekočih nalogah.

Občinski ljudski odbori naj učiteljestvu nemudoma poravnajo te dolgove, hkrati pa naj poskrbe, da do takega zapostavljanja prosvetnih delavcev v okraju ne bo več prišlo! Pamen je predlog, da bi sveti za prosveto skupno z učiteljestvom sestavljali šolske proračune ob zaključku šol. leta, med počitnicami pa bi občine pripravile vse potrebno za nemoten začetek pouka.

Občinski ljudski odbori naj učiteljestvu nemudoma poravnajo te dolgove, hkrati pa naj poskrbe, da do takega zapostavljanja prosvetnih delavcev v okraju ne bo več prišlo! Pamen je predlog, da bi sveti za prosveto skupno z učiteljestvom sestavljali šolske proračune ob zaključku šol. leta, med počitnicami pa bi občine pripravile vse potrebno za nemoten začetek pouka.

Za spomenik NOB v Novem mestu so prispevali

Mestnemu odboru Zveze borcev NOV Novo mesto so darovali denarje za spomenik NOB v Novem mestu 841.265 dinarjev: Sindikalna podružnica SGP »Pionir« Novo mesto 4.930 din, delovni kolektiv Lesno industrijskega podjetja, Brsljin, 500.000 din, delovni kolektiv OGP »Krkas« 20.000 din, Sindikalna podr, kurilnice 45.000 din, Bogdan Osolnik, Novo mesto 1.000 dni, Mara Osolnik, Novo mesto 1.000 din, Sindikalna podružnica železničarjev — promet 6.320 din, Sindikalna podružnica železniške sekcije Novo mesto 6.040 din, Sindikalna podružnica sodišča Novo mesto 3.500 din. Delovni kolektiv Industrije perila Novo mesto 10.000 din, Invalidsko podjetje Novo mesto 6.715 din, sindikalna podružnica gostincev Novo mesto 4.560 din, delovni kolektiv Cevljarstvo Novo mesto 100.000 din, sindikalna podružnica »Cegradi« Novo mesto 5.000 din, delovni kolektiv mesarije Novo mesto 25.000 din, delovni kolektiv »Prehrana« Novo mesto 15.000 din. Delovni kolektiv »Remonte« Novo mesto 13.000 din, Zadržno trgovsko podjetje Novo mesto 50.000 din, delovni kolektiv in sindikalna podružnica OKAP Novo mesto 9.800 din, Adam Ivan, frizer Novo mesto

1.300 din, dr. Smolej Dušan, odvetnik Novo mesto 3.000 din, in Mirič Franc, upravnik vodovoda Novo mesto 100 din. Delovni kolektiv, sindikalne podružnice in prebivalci Novega mesta! Posnemajte plemenite darovalce in priložite po svoji zmogljivosti primeren znesek za postavitev spomenikov, da bomo lahko dostojno počastili spomin padlih borcev, talcev in žrtev fašističnega nasilja! Mestni odbor ZB Novo mesto

Da ne bodo rojaki iz Clevelanda v skrbeh Slovenska izseljenska matica je dobila 12. junija brzojavko iz Clevelanda, v kateri nam sporočajo, da je divjal 8. junija nad Clevelandom silovit tornado, v katerem je bilo ubitih 8 ljudi in porušeni 200 hiš. V brzojavki je javljeno, da pri tej nesreči ni bil prizadet nihče izmed slovenskih rojakov in ni bila porušena nobena stavba clevelandskih Slovencev.

O krepitvi obrti, ureditvi gostiln in o trgovini je razpravljala Okrajni ljudski odbor Črnomelj

Na dnevnem redu IV. redne seje okrajnega ljudskega odbora Črnomelj je bilo 10. junija vprašanje obrtništvu, gostilniških obratov in trgovine.

Niko Belopavlić — predsednik Gospodarskega sveta OLO Črnomelj

no več kot v industriji, ki je takrat zaposlovala le okrog 150 ljudi. Lani se je število obrtnikov na 294, število pomočnikov na 210, število vajencev pa je padlo na 75. Dokaj visoko število vajencev v obrti leta 1939 in nizko v letu 1952 kaže, da se obrtniki otepaajo vajencev, ko jih je treba plačati, prej pa tega ni bilo in so bili vajenci bolj zaželeni, saj so takorekoč delali tri leta zastojni. Nizko število vajencev kaže nazadovanje obrti, kajti brez naraščanja ne bo napredka.

Železarna ruda in boksit na Dolenjskem

Po poročilih Geološkega zavoda v Ljubljani so bile odkrite na Dolenjskem izredno velike količine železne rude, ki vsebuje 10 do 30 odstotkov železa in kakih 25 odstotkov boksita. Nahajališča te rude se raztezajo v več pasovih v bližini Turjaka, Čajnarja in Karloviča. V laboratorijih Geološkega zavoda bodo proučili po stopke, kako bi na povsem preprost način ločili železno rudo od boksita in dobili koncentrat železne rude, ki bi ga lahko izkoriščale naše železarnice. Boksit bi lahko i. oriščale tovarne gline in aluminija. Izkoriščanje rude bi bilo ceneje, saj so našli predvsem po vršinske plasti, ki bi jih lahko izkoriščali z dnevnim kopom.

V Dragomlji vasi grade vaški vodnjak

Da vsaj delno odpomorejo pomanjkanju vode, so se prebivalci Dragomlje vasi pri Suhorju v Beli krajini odločili, da si zgrade vaški vodnjak. Dela pri izkopu in pripravi peska so opravili po večini s prostovoljnimi delom. Navzlic dobri volji vaščanov pa obstaja nevarnost, da vsem delom in stroškom sami ne bodo kos in da bo delo zastalo, če ne bodo dobili pomoči od drugod. Prav bi bilo, da bi njihovo prizadevanje podprli okrajni ljudski odbor iz svojih investicijskih in drugih sredstev, da bi bil vodnjak dograjen še letos.

Nagrado in prehodno zastavico je dobila novomeška lovška zveza

V tekmovalstvu okrajnih lovskih zvez Slovenije je dosegla največ točk v uničevanju roparic in zatiranju škodljivcev okrajna lovška zveza Novo mesto. Tudi v organizaciji dela je dosegla prav lepe uspehe. Za vse to je po sklepu skupščine Republiške lovške zveze prejela prehodno zastavico in 22.000 din nagrade. Upravni odbor okrajne lovške zveze je sklenil, da bo tudi letos zastavil vse žile za krepitev socialističnega lovstva.

Koloradar v ribniški dolini

V zadnjih dneh so v okolici Ribnice odkrili številna legla koloradskega hrošča — znak, da so bili lanski pregledi slabi in površni. Zaradi deževja sta letos izostala že dva pregleda krompirišča. Posamezniki, ki brez spoznavne pregledujejo krompirišča, pa so našli že veliko število hroščev. Tako je v Bukovici samo en kmet na eni parceli dobil nad 80 hroščev! Kritizirati moramo kmetijsko zadrugo Ribnica, ki se do danes ni postavila skupine, ki bi pomagala zatirati kmetom nevarnega zajedalca s kemičnimi sredstvi. Nasprotno pa zasluži vso pohvalo zadruga v Jurjevi, ki tako skupino že ima postavljeno in uspešno sodeluje v boju proti nevarnemu krompirjevu škodljivcu.

Kmete v ribniški dolini opozarjamo, da naj izkoristijo vsako uro lepega vremena za pregled krompirišč. Kaj lahko se jim sicer zgodi, da bo prihodnje leto požrešnega koloradarja na merniške, zato pa toliko manj krompirja! O. K.

Desetletni gospodarski načrt občine Gradac

Občina Gradac v Beli krajini je pred dnevi izdelala desetletni gospodarski načrt, ki bo za bodočih deset let služil občinskemu ljudskemu odboru kot podlaga za postopno izboljšanje gospodarskih, kulturno prosvetnih in komunalnih razmer. Desetletni načrt občine Gradac predvideva ureditev zdravstvene ambulante v Gradacu, ordinacijske sobe za zobozdravnika, izboljšanje cestnega omrežja v občini in dokončno ureditev Doma ljudske prosvete v Gradacu, kjer naj bi bila kinodvorana. V gospodarskem načrtu so predvidene tudi razne adaptacije pri solskih stavbah v občini Gradac, namestitev Kmetijske šole v gradskem gradu itd.

seznajenja z vsemi problemi, ki v živo zadevajo belokranjskega delovnega človeka. —c.

Cesta do novomeškega kolodvora bo še letos tlakovana

Te dni bodo gotovi načrti za dotlakovanje zvezne ceste, ki vodi skozi Novo mesto in je bila lani modernizirana do stavbe okrajnega ljudskega odbora. Kakor smo zvedeli na Ljudskem odboru mestne občine, bodo dela kmalu oddana, tako da bo cesta lahko do jeseni gotova, mesto pa se bo vendarle iznebilo prahu in blata tudi na tem delu Ljubljanske ceste.

Poverjeniki »Prešernove družbe«! Javljajte Glavnemu odboru Prešernove družbe svoje naslove in koliko članov predvidevate pridobiti, da Vam pošljemo navodila in odgovarjajoče število tiškovin!

»Belokranjski zbornik« bo le izšel

Priloge za dostojno izdajo »Belokranjskega zbornika« so po daljšem posvetovanju napredoval tako, da je določen redakcijski odbor, ki ga sestavljajo: Bole Dušan, Fir Regina, Jakac Božidar, Jarc Janez, Krmar Janez, Vitkovič Janez in Lojze Zupanc. Gradivo, ki so ga za zbornik v poslednjih dveh letih zbrali belokranjski prosvetni delavci, je obirno in za jama vso problematiko Bele krajine v času NOB.

Redakcijski odbor se je na zadnji seji, ki je bila v Podzemlju, odločil, da bo zbornik vseboval sledeča poglavja: Zgodovinski pregled Bele krajine do leta 1941. Prvi znanilci nove dobe, Kapitularija stare Jugoslavije, Osvobodilna borba — herojska doba belokranjskega ljudstva, Država v državi in Gospodarski razvoj. Uredniški odbor bo privabil k sodelovanju vidnejše osebnosti, ki so v času NOB odigrale važno vlogo pri oblikovanju prve ljudske oblasti v Beli krajini v času borbe. »Belokranjski zbornik« bo izšel za deseto obletnico SNOS, ki bo prihodnjega pomlad počastena s velikimi festivalnimi dnevi v vseh večjih krajih Bele krajine. —c.

Predlog mestne konference SZDL v Novem mestu:

Zbor proizvajalcev naj bi vodil tudi pri mestni občini

Med najvažnejšimi vprašanji, ki jih je obravnavala nedavna mestna konferenca SZDL v Novem mestu, je ugotovitev, da je treba vnesti v prakso organizacijo SZDL več konkretnega političnega dela. Pokazalo se je namreč, da ljudi živo zanimajo dogodki doma in po svetu. Organizacij je navadno podcenjuje svoje člane. Zaradi tega v mestu ni bilo zanimivih predavanj in komentarjev kot n. pr. vprašanje balkanskega sporazuma, obisk tovarša Tita v Angliji, Stalina smrt, zakon o verskih skupnostih in pod. Organizacije SZDL ob teh konkretnih vprašanjih doslej niso dovoljni meri ustvarjale javnega mnenja, čeprav so v prvi vrsti poklicane za tako, izrazito politično delo.

Precej je konference razpravljala o zoru proizvajalcev pri mestni občini. Znano je, da imajo zdaj zbor proizvajalcev le okrajni ljudski odbori. Če dalje večje potrebe rasteče komune pa kažejo, da je neposredno sodelovanje predstavnikov proizvajalcev v mestni občini potrebno. Ze zdaj ljudski odbor mestne občine vabi na posvetovalna in razgovore predstavnike delovnih kolektivov, ki imajo in morajo imeti pri odločanju, kako naj se razvija mestno gospodarstvo, komunalna id., odločujočo besedo. Zato je bilo sklenjeno, da bo Mestni odbor SZDL poslal Svetu za zakonodajo predlog za uvedbo zbora proizvajalcev pri mestni občini.

Daljša časa je konference razpravljala tudi o socialistični trgovski morali in pojavih v naši trgovini. Mnenje trgovske zbornice, da naj bi n. pr. javna bolnišnica kupovala specijsko blago v drobni prodaji namesto po nižjih cenah na debelo, dovolj jasno kaže duha, ki vlada v nekaterih trgovskih krogih Novega mesta. »Oskrbovalnost v bolnišnici tako plača bolnik... se je po izjavi tov. Modičeve izobri nek predstavnik trgovske zbornice. Duha, ki veje iz takih izjav, kaže na upravičenost javne kritike, ki je na mnogih sestankih in konferencah v zadnjem času zadevala trgovino.

Napačno bi bilo seveda valiti vso krivdo za visoke in dostikrat nesorazmerne cene blaga le na trgov. no. Res pa je, da se akumulacija v trgovini ne bi smela ustvarjati. Blago naj pride do potrošnika po čim cenejši poti, zato pa mora priti trgovina pod nadzorstvo potrošnikov. Delegati so na konferenci predlagali, naj zastopa MO SZDL stališče, da je v trgovinah treba upeljati namesto delavskega samoupravljanja široko družbeno upravljanje. Znanost pa bo treba okrepitez trg. inspekcijo in revizijsko službo. Zlasti slednja je v borbi proti gospodarskemu kriminalu nujno potrebna, popirati pa jo bo morala najširša ljudska kontrola.

Med ostalim so delegati ostro obsodili pasivno zadržanje nekaterih slojev novomeske inteligence do socialistične stvarnosti. Taki ljudje prav vneto kritizirajo delo komunistov, ljudske oblasti in pod., sami pa stojijo povsod ob strani. Za stena mi svojih pisarn pozabljajo, da so državni uradniki in s tem — prvi služabniki ljudstva, ki jih plačuje s trudem svojih rok. Taki ljudje pozabljajo, da je med pasivnostjo suhokranjske jajčarice in novomeske intelektualca precejšnja razlika! Slednji s svojo pasivnostjo in krit. kastriranjem škodljivo vpliva na okolico, kjer živi. Organizacije SZDL

Zanimivi poizkusi v Kostiški dolini

Zahvaljujoč razumevanju in pomoči podjetja Agrotehnike in Kmetijskega raziskovalnega zavoda in ljubljani je bilo mogoče v Kostiški dolini postaviti vrsto poljskih poizkusov v umetnih gnojilih, ki bodo pokazali na eni strani rentabilnost uporabe umetnih gnojil, na drugi strani pa pravilni način uporabe.

V zgodnji pomladi so bili izvršeni trije zelo zanimivi poizkusi zatiranja plevela s kemičnim sredstvom »Agroxone«, ki ga v zahodnih državah v zadnjem času mnogo uporabljajo. Tukajšnji poizkusi so pokazali, da je mogoče z agroxonom močno oslabiti rast plevela, predno posevek vzkali iz zemlje. Skropivo deluje na vsako rastlino, ki ima izpostavljenost ravnostni sredstvi, zato je neuspešno pri vseh plevelih, ki spadajo v družino trav (po botanični razvrstitvi). Iz tega sledi, da škoduje tudi kulturnim rastlinam, ki ne spadajo v travo, če so že vzkalile.

morajo zato tudi take probleme pogumno načenjati in jih brez malomeščanske obzirnosti spravljati na sveto.

Konferenca je prav tako obsodila tiste redke prosvetne delavce, ki se trkajo na prsa zaradi svojih starh zaslug, pri tem pa prenašajo iz gostine v gostilno prazna gobezdanja in obrekujejo mlajše prosvetne kadre. Namesto da bi takj tovarš; vnašali v mlajše sodelavce duh patriotizma in gorečnosti do naše stvarnosti, razbijajo s svojim sovražnim čukanjem enotnost in delovni poizki prosvetnih delavcev.

Nič skupnega nimajo s likom socialističnega človeka tudi tisti komunisti, ki iz kakršnikoli vzrokov zganjajo terilizacijo v organizaciji. Konferenca je razpravljala o teh vprašanjih in oboja raznašanje praznih, škodljivih vesti, solatarstvo in sektarstvo, ki se ponekod pojavlja. Nenehna borba na političnem področju in živahno, konkretno reševanje vsakodnevnih življenjskih nalog — to naj postane delo organizacij SZDL v Novem mestu. S sklepi za to delo in nadzornega odbora SZDL je bila konferenca zaključena.

Na prvi seji MO SZDL je bil izvoljen za predsednika mestnega odbora SZDL tovarš Miha Počrvič, za sekretarja pa tovarš Leon Perhavec.

Ing. Volk Slavko

Vsak naš naročnik je brezplačno nezgodno zavarovan

Poznam bratovega morilca, pa ga ne povem - to je bila božja roka . . .

Verski fanatizem in zakrnjenost — ozadje zločina v Novi Lipi — Veriga in vrvi na golem telesu v 20. stoletju

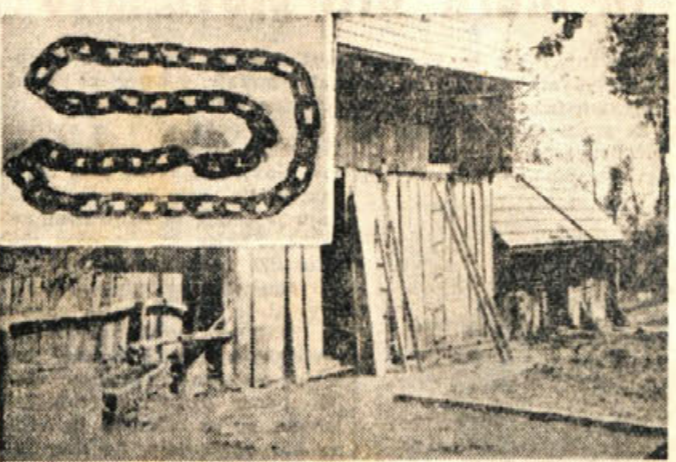
Kilometer stran od ceste Dragatuš-Vinica leži v podnožju gorskega masiva, ki loči Poljansko dolino od ostale Bele krajine, tiha podgorska vas Nova Lipa. Ni velika, kakih 30 hiš ali kaj več; mala kmečka vasica z neveljnim poljem, mirnimi in zaostallimi ljudmi, ki se jih duh civilizacije in napredka ni veljko dotaknil. Niti velika narodnoosvobodilna borba, ki jih je

na sestra Kata Frankovič, medtem ko se je bratu Ivanu posrečilo zbežati. Vzrok uboja? Vsekakor koristoljublje. In kdo so morilci? Ivan in Kata Frankovič vesta to prav gotovo, saj je bil to že tretji napad na njihovo hišo, toda verski fanatizem jima je zavezal usta, da ne izdata imena morilca lastnega brata. Drugi dan po uboju je rekla Kata: »Kaj ga ne bi poznala,

ne doma, pač pa na Hrvaško. Sosedsi se niso družili, v hišo niso puščali domačih ljudi, k drugim sami niso zahajali. Skopuštvu jih je trgalo od vsčanov in družbe; poleg tega so živeli sila skromno, čeprav je šel o njih glas, da imajo lep kupček prihrankov. To je bil verjetno tudi nagib za zločin. Dejstvo, da je ubiti Franc dal za cerkev v Dragatušu 300.000 din kaže, da je bil pod hudim vplivom verskega prepričanja, ki je za ljudi pretirane skoposti prav značilno. Krivava veriga in vrvi, ki ju je nosil ubiti na sebi več let, njegovo redno p. e. jemanje verskih zakramentov (izpoved v Dragatušu, obhajilo v Vinici), verska zakrnjenost (ki meji že na blaznost, s katero utemeljuje ta brat in sestra ubitega svojo molččnost o storilcih), vse to več kot žalostni ostanke preteklosti in izkrivljene verske vzgoje. Zakrnjenost je omogočala zločin v Novi Lipi, zakrnjenost ovira tudi preiskavo.

Ako bi Frankovičevi kot ostali državljani zaupali organom ljudske oblasti in prijavili prvi napad oziroma nastiže, bi bil zločin gotovo preprečen. (Prva dva neuspela napada so Frankovič zamočevali pred ljudsko milico.) Upravičeno lahko vprašamo z vsemi poštenimi ljudmi vred: ali ne bi bilo treba iskati posrednih vzrokov za umor pri ljudeh, ki netižo zakrnjenost in srednjeverski misticizem v preprosti hiši in jih navezujejo nase z onostranskimi obljubami? Verska blaznost je zločin nad zločinom — zločin, ki ostaja pri nas nezakazovan, ki pa je nestrno pripravljen Primer Frankovičev je več kot le dokaz srednjeverskega svrgavanja vernikov v strahu božjema.

V 20. stoletju, po zmagovito zaključeni ljudski revoluciji, v dobi napredka in tehnike, razvijajoče se kulture in civilizacije, tečnosti in izkrivljene verske vzgoje. Zakrnjenost je omogočala zločin v Novi Lipi, zakrnjenost ovira tudi preiskavo.

Skedenj, na katerem je bil Frankovič ubit — V vogalu: veriga, ki jo je pokoljni že 10 let nosil iz verskega fanatizma okoli gulega pasu

saj je bil več kot desetkrat pri la tu vidnejših sledov in ni prinesla toliko napredne misli kot v ostale vasi Bele krajine. Misticizem ima tu še dokaj trdno postojanko, vsaj pri nekaterih. To je oklep, ki brani dostop naprednim mislim in idejam, oklep, pod katerim utripa za današnje pojme kaj čudno življenje. Odrkanje vsemu naprednemu, nezaujanje do vsakogar in zlasti do tega, kar nam je dala revolucija, do s krvjo prihorjene ljudske oblasti in njenih organov, načrtne priprave srednjeverskega znanja za neko onostransko življenje, hkrati pa za hlaskanje za tuzemskimi dobrotami. Verski fanatizem, čudstvo in skopuštvu izolirata posameznika od ostale družbe.

Mirno, skoraj patriarhalno življenje te vase je lepe majske noči je 25. na 26. maj letos pretrsel oster strel iz italijanske vojaške puške, pod lestvijo Frankovičevega poda pa je obležal mrtev solastnik posestva Franc Frankovič. V hiši se je zvijala na postelji hudo pretepe-

Ing. Volk Slavko

Vsak naš naročnik je brezplačno nezgodno zavarovan

OLJE, OLJE, OLJE!

V našem prijaznem mestecu se od časa do časa pojavljajo prigode, ki kažejo marsikatero Novo mesto. Na žalost, ker je to bil olje, ki je bil več kot desetkrat pri la tu vidnejših sledov in ni prinesla toliko napredne misli kot v ostale vasi Bele krajine.

Bilo je zadnjič, ko so odšli olje. — V mestu je redna nastala pomanjkanje olja in kalpada je takoj, sileno kot ob vsaki tej podobni priliki zašumelo po mestu kot v panju: »Olje, olje, olje! Kaj bo, solate dosti, olja pa nikler, olja ne bo več, ste že slisali, dobili bomo nekak nadomestek. Uuu, v Crnomlju ga je pa dovolj... itd., itd...»

Pa je v ta direndaj naenkrat, kot strela z jasnega počil glas: »Olje bodo dali!« In tedaj... Gospodinjama, posebno tistim dobrim gospodinjama, ki po starem pravilu vsak je sam sebi prvi — vedno tudi prve pritisnejo ob takih in podobnih prilikah, kamor je treba in se za vsako ceno zri- nelo vedno le v prve vrste, je padlo vse z rok. Tu ni bilo več pomišljati, olje je na vidiku in morda ga je ona in tista že dobila...

dan in zvedelo se je mnogo novega. Nastalo je krivcanje kot v turški vojski, zraven pa so otepeale torbe in cekalji zo zraku in menda še kot drugod. Med tem vikanem in krlikom pa je zdrsnil rolo in prepira je bilo takoj konec. Prišel se je tihl bo za prvenstvo. Tiste, ki so prve bojevito prišle v lokal, so izvedle, da se olje ne bo delilo, ker bodo počakali še na novo posiljko, da ga bodo potem mogli dati res večje količine. Zda se je pa s silka v trenutku spreminila. Jasno, vsega so vendar krivce trgovine, zato je bilo treba tudi tu povedati svoje, nato pa užaljeno zapustiti lokal. Tiste, ki niso mogle med prvimi noter, so se sedaj zunaj privoščljivo smejele in strgale sorokence...

Nekaj dni je bilo vse tih. Pa se je kar naenkrat spet zavedelo: Olje bodo dali!!! — Spet so oživile ulice starega Novega mesta, iz vseh koncev so romale skupine gospodinj prosti trgovinca. To pot so olje pomisljati, olje je na vidiku in morda ga je ona in tista že dobila...

Predno so se zavrtle okrog svoje oši, so že drzale v rokah cekanje in torbe, iz katerih so zvedavo kukale zelenke, in se pognale proti se zaprtilm trgovinam, kjer so se kmalu zgostile velike gruč besedujočih žensk, kjer je tekla beseda samo o olju in ugibanju koliko ga je, če ga bo za vse dovolj in tako naprej. Beseda je dala besedo in pričelo se je medosebno zakrivanje, iz katerega je zrasto ponekod že kar zmerjanje in zabavljanje. Izšla se je ploha psov in očitkov. Vsi stari grešni so prišli spet na...

In so si nekatere iznajdljive glavnice nabrale ker lepo zalogo, liste gospodinj pa, ki so za olje prepozno zvedele ali iz kakršnegakoli razloga niso mošle ponj, pa najbrže niso nič dobile. Sicer pa za to one, ki so ga dobile, ni važno! Ali je tako prav? Mislim, da ne!

Kako bo razdeljen sklad za vzdrževanje hiš?

Na podlagi 2. odst. 15. čl. Zakona o okrajnih ljudskih odborih (Ur. l. RS št. 19—89-82) in 1. čl. Uredbe o delitvi sklada za vzdrževanje hiš (Ur. l. FLRJ št. 12—68-83), izdaja Okrajni ljudski odbor Novo mesto na skupni seji odbornikov obeh zborov dne 27. maja 1953

ODLOK O DELITVI SKLADA ZA VZDRŽEVANJE HIŠ

1. čl. Prispevek v sklad za vzdrževanje hiš, katerega vplačujejo hišni lastniki, morejo uporabiti hišni lastniki do 75% svojih vplačanih zneskov za kritje stroškov popravila in obnove svojih hiš. 25% vseh vplačanih prispevkov v sklad za vzdrževanje hiš morejo uporabiti občine, na katerem območju so hiše, za vzdrževanje in graditev stanovanjskih hiš v svojem območju.

Iz prispevka v sklad za vzdrževanje hiš se krijejo izdatki, ki veljajo kot redni vzdrževalni stroški. Med redne hišne vzdrževalne stroške spadajo zlasti: stroški za dimnikarska dela, vodo, elektriko, za vse vrste drobnih del, za plače in nagrade hišnikom, snazilkam, za zavarovalne premije in izdatki za pisarniške potrebščine. Za drobno obrtno delo se smatra račun za to delo, če ne presega zneska 500 din.

2. čl. Zasebnim lastnikom se dodeli 75% od njih vplačanega zneska, kolikor predložijo dokazila (račune) o izvršenih popravilih in obnovenih delih stanovanjske hiše pristojnemu občinskemu ljudskemu odboru.

4. čl. Ta odlok začne veljati z dnem objave v Uradnem listu. Novo mesto, dne 7. maja 1953. Predsednik OLO: Viktor Zupancič, l. r.

Poravnana naročnina vam jamči brezplačno nezgodno zavarovanje!

Ti, poglej jo, spet ima nove če vije in drugačno frizuro — ali je ne bi izklučili iz organizacij je?!

Vatikan in Slovenci

Nekateri duhovniki okrog Sušteršiča so Jegliča tožili papeževemu nunciju in celo samemu papežu, ker je iz osebnih razlogov zapustil Sušteršiča in se naslonil na Korošca. V začetku septembra 1918 pa je nuncij na Dunaju Jegliču sporočil, da je »sveti oče popolnoma zadovoljen z mojim (t. j. Jegličevim) poročilom in pojasnilom glede delovanja in da naj bom brez skrbi.« (Prav tam, str. 223.)

Papež je v resnici lahko bil popolnoma zadovoljen, saj je Jeglič-Koroščeva klerikalna stranka 21. maja 1918 izjavila, da »stoji neomajno na stališču majniške deklaracije, kateri tudi naj-hujši sovražniki ne morejo odrekati zvestobe do cesarske hiše in lojalnosti do Avstrije.« Konec avgusta 1918 so avstrijski škofje izdali pastirsko pismo, v katerem so avstrijske narode pozivali, naj hrabro vztrajajo v boju, kajti Avstrija ima kot katoliška država v srcu Evrope posebne naloge. Tudi sam škof Jeglič je spisal okrožnico, v kateri je naglasil, da je majniška deklaracija »za našo avstrijsko monarhijo in našo častljivo habsburško hišo... kar naravnost rešilnega pomena.« (»Ljubljanski škofijski list« 1918, št. 8.)

Klerikalni ideolog dr. Aleš Ušeničnik je tedaj napisal posebno brošuro, ki jo je avgusta 1918 odobril ljubljanski škofijski ordinariat. V njej je prikazal historiat majske deklaracije in dokazal lojalnost slovenskega klerikalizma: »Naš narod želi Jugoslavijo pod habsburško dinastijo. Antanta želi Jugoslavijo izven monarhije in proti monarhiji... Zaradi tega

je knezoškof (Jeglič) svečano izjavil, da je njegov podpis pod majske deklaracije protest zoper vse poizkuse antante in brezvestnih emigrantov, da bi Jugoslavo odvrnili od dedne habsburške dinastije...« (A. Ušeničnik, Um die Jugoslavija, str. 37.)

O tej Ušeničnikovi knjigi je škof Jeglič 6. septembra 1918 zabeležil v svoj dnevnik, da jo je »spisal nemško, naj nemški svet ve, kaj mi hočemo. Pisana je izvrstno.« O oportunistični in avstro-filski politiki dr. Korošca v zadnjih dneh Avstrije pa je Jeglič 25. septembra 1918 zapisal:

»Dr. Korošec... mi je razodel: »Narodni svet pripravlja ustavo za nas Slovence v Jugoslaviji. Pripravljen hoče biti za vsak slučaj: ako Avstrija ostane, ali ako jo antanta razkosa, kakor preti sedaj, ko je Avstrija z Nemčijo popolnoma zvezana ter gospodarsko in vojaško od nje popolnoma odvisna. Bil je nedavno pri cesarju; rekel mu je, da smo Slovenci (t. j. Korošec!) še vedno vnrti zanj in za dinastijo že iz načelnih razlogov, ker je katoliška, da pa nočemo tega vedno naglaševati, ker se z nami od strani centralne vlade prekrivajo postopa in se naše želje zametujejo...«

...Moj Bog, kaj bo v prihodnosti. Zdi se mi, da je Avstrija res v nevarnosti. Na Dunaju tako vladajo in zoper naravne pravice narodov nastopajo, kakor da bi sami hoteli Avstrijo razdreti. Sedaj antanta zmaguje. Nemci se vedno umikajo in so v nevarnosti, da bodo premagani. Kaj pa poleg? Ko bi nam vlada dala pravice, katere zahtevamo vsi Slovani, da nas ne bi več tlačili Nemci in Madžari: bi mogla pri sklepanju miru antanti pokazati na zadovoljne narode in bila bi rešena; ako tega ne stori, bo v največji nevarnosti. Bog se nas usmili.«

Avstrijski ministrski predsednik Hussarek je 24. septembra 1918 škofa Jegliča prosil, naj jugoslovansko gibanje naravna »v

tiste meje, ki jamčijo, da bo ves razvoj skladen z ohranitvijo države in zvestobo dinastiji.« (Jagodic, »Nadškof Jeglič«, str. 224) Jeglič mu je 29. septembra 1918 odgovoril, da je »še vedno na temelju majske deklaracije vdan Avstriji in monarhiji... Priložil sem tudi knjižico »Um die Jugoslavija«. Nazadnje sem ga pozval, naj dela na to, da sedaj, ko se bo ustava reformirala, nam da popolno pravico in bo Avstrija iz teh homatij izšla kot mogočna zvezna država zadovoljnih narodov; in opozoril sem ga, da sedanji nastop vlade je Avstriji škodljiv in jo pelje v pogin, češar nas Bog varuj! Prepis vsega sem poslal tudi cesarju.«

Proti pričakovanju škofa Jegliča in njegovih sodelavcev pa so se dogodki drugače razvijali. Dne 16. oktobra 1918 je Jeglič zabeležil v dnevniku: »Strašne grozote se sedaj vrše po svetu! Nemčija je pobita, vojniki se hitro umikajo pred vojniki antante... Naše in nemške čete beže iz Macedonije in Albanije, atlantinske se hitro dalje pomikajo... In Avstrija? Zdi se da razpada... V Jugoslaviji je takole: zagotovljena je, le to se ne ve, če jo dobimo v Avstriji ali zunaj Avstrije... Med narodom se brzo širi zahteva po republiki, kar sem šele pred dnevi zvedel, vendar parola vodilnih krogov je: nobene državnopravne izjave, čakajmo rešitve na mirovnem kongresu, kakor zahteva ena točka Wilsonovih, ki jih je naša vlada sprejela... Moj Bog! Kaj bo? Prihodnji meseci bodo strašni, izpremenili bodo obličje naše stare Evrope.« Dne 22. oktobra 1918, je škof Jeglič tožil: »Vidi se, da je zmagala prostozidarska ideja o splošni republiki. Struje ne moremo zaustaviti, moramo z njo, da iz nje vzamemo, kar je prav in za krščansko ljudstvo dobro...«

IZ NAŠIH KRAJEV

Prvi pevski koncert „SVOBODE“ Kočevje-mesto

2. junija je priredila pevka sekcia delavsko-prosvetnega društva „Svoboda“ Kočevje-mesto v Šeskovem domu prvi koncert slovenskih narodnih in umernih pesmi. Koncert je uspešno nad vsa pričakovanja. Prosorna Šeskova dvorana je bila napolnjena skoraj do zadnjega kotička. Poslušalci so z dolготrajnimi aplavzi nagradili

RIBNICA

V naši dolini kaže letina zelo lepo. Pričakujemo lep pridelek žit, koruze, krompirja itd. S sadno drevje, za katerega smo mislili, da ne bo obrodilo, liti sadu, si je po hudi poželi delno opomoglo in smemo pričakovati vsaj skromno sadno letino.

Zaradi obilice padavin bo letos kšnja zelo dobra. Vendar, kakor nam je bil dež v maju dobrodošel in koristen za rast (predsem za trave), nam dela sedaj pregledave, ker ne moremo jokošeno trave posušiti. Če bi šlo še nekaj časa tako napre, bomo morali sušiti seno, kakor pravi star rek, kar na peč.

Kmetijske zadruge na Kočevskem so pokazale letos veliko zanimanje za sajenje izbranih sort semenskega krompirja, katerega pridelek bo šel izključno samo za seme. Površine zasajenega semenskega krompirja zrasajo nekaj nad 19 ha. Pri zadnjih jih je veliko zanimanje za pridelavo semenskega krompirja. Predvidevajo, da bo značilni pridelek semenskega krompirja nad 10 vagonov.

K. O.

lepo in uspešno izvajanje pevskega zbora. Pred koncertom je povedal nekaj misli o nalogah in delu Svobode tov. Tone Sercer, bo zaključku pa je v kratkih besedah spregovoril predsednik občinskega ljudskega odbora tovariš Janez Rigler, ki je čestital k uspelemu koncertu pevske sekcije Svobode in še posebej njenemu pevovodji, živlaselemu učitelju tov. Trostu, ki že dolga leta poštovno vzgaja pevski naračaj v Kočevju. Tov. Trostu je bila ob tej priložnosti podeljena denarna nagrada in več drugih daril.

Vesti iz Kostelske doline

Na nižji gimnaziji v Fari-Vas je dokončala šolanje prva generacija mladine, odkar je uveden štiritletni pouk. Zaradi tež

Šentjernež

Priprave za znane šentjernejske dirke so v polnem teku, saj bodo že 28. junija. Upamo, da bomo videli lep šport in imeli lepo vreme, saj smo se dežja že kar dosti naskrili. Nujno potrebujemo sonca: košnja je tu, žito dozoreva, saj se krasno razvija, v kolikor ga ni uničila slana, razvija pa se tudi naš ljubi kolar, kar smo mu napovedali neizprosno bo. —

Nedavno sta pri nas gostovali dve igralski družini: dram. odsek gasilske čete Dol. Stara vas z igr. Dva potepuha in iz Buče vasi z Vdovo Rošlino.

Ubil je volkujlo, volka pa obstrelil

Clani lovške družine Hinje so v zadnjem času našli v lovišču sledove volčje požrečnosti: raztrgane srne in mladiče, pa tudi dve ovci sta pred kratkim postale žrtvi te škodljive zalege.

Prejšnji teden pa so roparji prešli zasluženo plačilo. Ko je šel lovski čuvaj tov. Alojz Tomšič iz Lopate št. 1 na obhod lovišča, je med vami Rarje in Sela srečal dolgo zaletljivi cilj: volk in volkujla sta jo mahala naravnost proti njemu. Volk je Tomšič dobil v nos in se ustavil, volkujla pa je šla še nekaj korakov naprej. V trenutku, ko se je ozrla nazaj, jo je podrl njegov strel v Kolpski dolini. Največ škoda iz lovčeve puške, da je na me-

stu obležala. Drugi strel je blisknil proti njenemu amoku, toda ta je bil predačen in je odnesel le prestreljeno nogo. Ljudje, ki so mrcino pozneje videli, so pripovedovali, da ima odbito nogo, vendar se nadaljnjemu srečanju z lovci spretno izogiba.

Ustreljena volkujla je tehtala 50 kg. Sveže vime so potrdile, da je imela neke mladiče, ki bodo prav gotovo poginili. Lepa nagrada, ki je razpisana na ubitega volka in še posebej za volkujlo, vrlemu lovcu seveda ne uide.

Praznovanje ljudskega praznika občine Gotna vas

V spomin na veliko zmago Gorjanskega in Belokranjskega bataljona, ki sta 29. junija 1942 napadla in likvidirala fašistično postojanko pri Badovincu (Zajcu) pod Gorjanci, bo 29. junija na istem kraju velika svečanost, na katero se prebivalci občine temeljito pripravljajo. Mladinske organizacije bodo na dan obiskale grob narodnega heroja Majde Silčeve, ki leži nedaleč od prireditvenega prostora, nato pa bodo odšli k Badovincu. Ob 10. uri dopoldne bo nastop domačih pevskih zborov, s peštrm programom pa bodo nastopile tudi mladinske in pionirske skupine. Popoldne bo na tem mestu velika ljudska rajanje, ki ga bodo poživiljali razni dramatični nastopi, narodni plesi folklornih skupin, telovadne vaje itd.

Na to občinsko slavo vabilmo vse prebivalce občine, še posebej pa goste iz Novega mesta in okolice ter vse borce, ki so se v času NOB borili v teh krajih, da obnove spomine na te čase.

Teden matere in otroka v Podzemlju

Učiteljstvo podzemelske šole je s sodelovanjem šolske mladine dostojno počastilo Teden matere in otroka s tem, da je priredilo otrokom in materam lepo proslavo, združeno z obdaritvijo dveh mater — vojnih vdov in otrok — voj. strotam S prigodnimi deklaracijami, prizorčki, telovadnim nastopom in plesanjem narodnih kol ter nastopom pevskega zborčka so naši najmlajši razveselili prisotne matere in šolske — vojne sirote učiteljem tov. Muc Mariji, Čmak Mariji in Zupančič Josipini pa poplačali trud, ki so ga vrožile v priprave za priscrčen potek proslave.

Prireditev naših najmlajših je počastil s svojim obiskom tudi predsednik okrajnega ljudskega odbora v Crnomlju, tov. Janez Zunič.

Letošnje izredno mokro leto je že znatno prizadelo posevke je na krompirju, ki je začel rumeneti in na koruzi, ki je močno zastala v rasti. Slabo vreme onemogoča tudi košnjo, ki bi bila potrebna posebno po sadnih nasadih, da bi mogli izvesti poletno škropljenje sadnega drevja.

Kmetijska zadruga v Fari, a pred kratkim tudi KZ v Banjaloki je ustanovila prve kmetijske pospeševalne odseke. Ustanovljeni so bili živinorejski odsek in najboljše živina je bila sprejeta v rodovnik. Prve uspešne prodaje rodovniške živine iz živinorejskega odseka v Fari so potrdile koristnost zadržne organizacije živinorejcev. Vendar pa se na pospeševanju kmetijstva v obeh združenih delah mnogo premalo. Ali manjka združnični organom sposobnost organiziranja, ali pa kostelskim kmetom manjka najosnovnejša zavest in razgledanost, je težko ugotoviti.

LETOVANJE OTROK PADLIH BORCEV

Organizacije Zveze borcev na Kočevskem skrbje za otroke, katerih očetje so dali življenje za našo svobodo. Zamisel, ki jo je dal GO ZB za 10-dnevna letovanja, so organizacije Zveze borcev na Kočevskem toplo pozdravile.

Na zadnji seji okrajnega odbora ZB Kočevje je bil sprejet sklep, da se začne letovanje otrok padlih borcev s 1. julijem v Fari ob Kolpi in Ribnici, kjer bodo na razpolago za to primerni prostori. Računajo, da se bo udeležilo teh letovanj, ki bodo trajala predvidoma vsaj julij (vsako letovanje po 10 dni), okrog 200 otrok padlih borcev.

Kronika nesreč

Gorenci pri Adlešičih. Pri padcu si je doma zlomil desno nogo posestnikov sin Jože Adlešič.

Bršljina. Vojaka JLA Junesa Kambereviča je konj brcnil v prsni koš.

Bršljina. Zeno vlakovodje Matilda Sparovec je sostanovalec med pretopom sunil v trebuh.

Novo mesto. Sestletna Jelena Zic, šoferjica hčerka, je med igrjo padla in si zlomila levo roko.

Novo mesto. Pri padcu s črešnje je dobil notranje poškodbe čevljarški pomočnik Vinko Grm.

Vrh-Pč. Doma po stopnicah je padla in se pobila po glavi železničarjeva hčerka Vida Pučelj.

Mali oglasi

PRODAM hišo, njivo, Zužembek. Polzve se: Gregorčič, Ljubljana, Svetosavska 6.

PRODAM sadni mlin in ročno stiskalnico (z ličozleznim podstavkom in hrastovim košem za 80 litrov). Naslov v upravi lista.

SLUŽBO ISCE izučeni mlinarški pomočnik. Naslov v upravi lista.

OBVESTILA

KINO DOLENJSKE TOPLICE PREDVAJA: 20. in 21. junija; mehiški film „Viva Zapata“; 24. in 25. junija: ameriški film „Njeno maščevanje“.

Na Loku raste športni park Novomeščanov

Pred tedni je bil v Kočevju slavnostno odprt prvi športni stadion na Dolenjskem, ki je v ponos Kočevski. Vreden je 6 milijonov dinarjev, zgrajen pa je bil z minimalnimi sredstvi, predvsem s podporami podjetij, delovnih kolektivov in s pomočjo občinskega ljudskega odbora.

V Novem mestu, središču Dolenjske, se vsa leta po osvo-

bitvi kaže nujna potreba po stadionu in športnem parku. Kočevski vzgled vleče — zato je treba pohiteti z deli tudi pri nas. Dosedanji stadion v Kandiji postaja zaradi novih stavb v najbližji okolici neprimeren. Na Loku se že kaže prvi obrisi bodočega športnega parka, ki bo dovolj prostora za naše razmere. Dolej je urejena travnata površina za proste vaje, v gradnji je atletsko tekašišče, dolgo blizu 300 metrov, ter naprave za skoke in mete. V narčtu je prostor za orodno telovadbo in akrobatiko, poseben prostor pa je namenjen pionirjem, da se bodo lahko nemoten gibali: na razpolago bodo imeli kroge, razna pizelca in jamo z majhno skakalnico.

Ob Krki bosta dve igrišči za odbojko in eno za košarko. Na prostoru, kjer zdaj igrajo odbojko, bomo dobili tri igrišča za tenis.

Vendar vsi ti prostori še ne odgovarjajo vsem športnim potrebam mesta.

Ko bomo z leti dogradili vse športne naprave, bosta telovadba in šport lahko zares množično pritegnila v svoje vrste mladino. Zato prosimo „Partizane“ Novo mesto vse delovne kolektive, da prispevajo kolikor je v njihovi moči, da se načrti novomeškega športnega parka čimprej uresničijo. Hvaležni smo za vsako podporo bodisi v materialu, denarju ali prostovoljnem delu!

Hkrati se zahvaljujemo mestni občini, okrajnemu ljudskemu odboru Novo mesto in „Partizanu“, Zvezi za telesno vzgojo Slovenije, ki so že doslej največ pripomogli, da se na delu na urejanju športnih prostorov na Loku začela. Gionar

Dajanje poslovnih prostorov v najem

Na podlagi 2. odst. 15. čl. Zakona o okrajnih ljudskih odbori (Ur. l. LRS št. 19 — 89/1952), in v zvezi z uredb o dajanju poslovnih prostorov v najem (Ur. l. FLRJ št. 12 — 69/53) ter glede na določbe 3. in 8. čl. Temeljnega zakona o prekrških (Ur. l. FLRJ št. 16 — 428/51) je Okrajni ljudski odbor Novo mesto na skupni seji odbornikov obeh zborov dne 27. maja 1953 sprejel

ODLOK O DAJANJU POSLOVNIH PROSTOROV V NAJEM NA OBMOČJU OKRAJA NOVO MESTO

1. člen Najemne pogodbe, po katerih se dajejo poslovni prostori v najem po pogodbi med najemodajalcem in najemnikom, morajo biti sklenjene v pisni obliki. Vse najemne pogodbe, ki so bile ustno dogovorjene pred uveljavitvijo uredbe o dajanju poslovnih prostorov v najem, se morajo sestaviti v pisni obliki.

Najemna pogodba mora vsebovati poleg imena strank točno označbo najemnih poslovnih prostorov, višino najemnine, plačilne roke, način plačevanja, če se plača najemina v naprej ali v nazaj, odpovedni rok in datum sklepa pogodbe.

Po en izvod pismenih najemnih pogodb, ki so bile sklenjene pred 1. aprilom 1953 ali po njem, se mora najkasneje do 1. junija 1953 predložiti tajništvu občinskega ljudskega odbora, v

čigar območju se nahaja poslovni prostor, ki se daje v najem. Vsi dosedaj veljavni predpisi o oblastvenem razdeljevanju poslovnih prostorov so odpravljani.

2. člen Odpovedni rok znaša najmanj 1 mesec, če ni drugače med strankama dogovorjeno. Odpove se lahko vsakega prvega v mesecu.

3. člen Brez predhodne odpovedi najemodajalec lahko toži na tačajnem sodišču za prekršek, če ni drugače med strankama dogovorjeno.

4. člen Najemodajalec in najemnik morata v 15 dneh sporočiti tajništvo občinskega ljudskega odbora vsako spremembo glede višine najemnine za poslovne prostore.

5. člen Z denarno kaznijo do 3.000 din se kaznujeta za prekršek najemodajalec in najemnik, če v predpisanim roku ne skleneva pismene najemne pogodbe ali ne sporočila spremembe glede višine najemnine za poslovni prostor.

6. člen Določbe tega odloka ne veljajo za območje ljudske občine Novo mesto. Ljudski odbor te občine bo kot ljudski odbor mestne občine s posebnimi pravici izdal samostojen odlok o dajanju poslovnih prostorov v najem.

7. člen Ta odlok začne veljati z dnem objave v Uradnem listu LRS.

Novo mesto, dne 27. maja 1953. Del. št. I. — 5445-1 — 53.

Predsednik OLO: Viktor Zupančič, i. r.

OBČINSKI LJUDSKI ODBOR Videm Dobropole

Stev. 391/1-53

Na podlagi 15. člena Zakona o občinskih ljudskih odborih (Uradni list LRS št. 19-88/52) in na podlagi predloga občinskega odbora Zveze borcev Dobropole izdaja občinski ljudski odbor Videm Dobropole

ODLOK o razglasitvi 28. (osemindvajsetega) avgusta za občinski ljudski praznik občine Videm Dobropole

V avgustu leta 1942 je bilo na območju ljudskega odbora Videm Dobropole ustreljenih 18 talcev (Dobropolec), aktivistov narodnoosvobodilne vojne.

S pomočjo nekaterih domačih izdajalcev je okupatorju uspelo dobiti imena članov že takrat na našem območju ustanovljenih vaških zaščit, jih aretirati ter dne 28. avgusta ustreliti v bližini vasi Kompolje.

Zato je ta dan za Dobropole zgodovinskega pomena. V spomin na ta veliki ter tragični dogodek izdaja občinski ljudski odbor Videm Dobropole sledeči odlok:

1. člen 28. avgust se razglasi za občinski ljudski praznik občine Videm Dobropole.

2. člen Ta odlok stopi v veljavo z dnem objave na oglasnih deskah občine Videm Dobropole in objave v „Dolenjskem listu“.

Smrt fašizmu — svoboda narodui Dobropole, dne 8. junija 1953.

Predsednik občinskega LO: Miklič Marjan, i. r.

Partizan TELESNA VZGOJA

Okrožno prvenstvo v odbojki

V nedeljo zjutraj se je pričelo na Loku prvenstvo novomeškega okrajnega Partizan v odbojki. Odziv je bil kar zadovoljiv. Podturni in Novo mesto sta postavila po eno člansko in eno mladinsko moštvo, Smihel, Trebnje, Crnomelj in Semič so dali samo člansko moštvo, Mirna pa samo mladinsko. Na ta način je nastopilo v konkurenci za naslov okrajnega prvaka 6 članskih in tri mladinska moštva. Zenske vrste niso nastopile, zato sta prijavitelj ekipi novomeških članic in mladink avtomatično osvojili prvenstvo.

Od nastopajočih je pokazalo najvidnejši napredek mlado člansko moštvo Crnomlja, ki ima vse pogoje za nadaljnji razvoj. Nima sicer še izdelanega sistema, odlikuje pa ga zelo dobra prstna tehnika. Ima dva izrazita tolkaša, ki bosta ob pravilnem treningu lahko še kaj pomenila. Moštvo je potrebno več nastopov tudi z boljimi moštvi.

Trebnje ima sicer prav dobre posameznike, ki pa kot celota ne predstavljajo nevarnega nasprotnika, ker so premalo uigrani. Tudi njim bo potrebno več treningov in iger, predvsem pa poštvovalnosti.

Novomeškim sta nabirala točke oba tolkaša, ki sta vskočila zaradi odsotnosti igralcev drugega moštva. Če predpostavljamo, da bi moralo biti drugo moštvo rezerva ligaskega, potem moramo reči, da ligaske še daleč niso dovolj poskrbeli za svoje namestnike.

Pri Smihelu, Podturnu in Semiču smo opazili nekaj nadarjenih poedincev, kar pa moštvo še ne more zadostovati za dosoj uspehov. Hvalevredno je, da je Podturn za prven-

stvo poslal kar dve ekipi in da tudi sicer uspešno utira pot fizikalnemu pokretu na točeželje.

Razen Podturna moramo izmed mladinskih moštve omeniti še Novo mesto in Mirno, ki je letos prvikat poslala v borbo za točke svoje mladince. Nikakor pa se ni izkazal Sentjernež, ki je prijatelj mladinskega moštva, a se prvenstva ni udeležil.

Okrožni prvak v odbojki za leto 1953. je postalo člansko moštvo Novega mesta, ki je izgubil samo z Novim mestom, tretje pa Trebnje, ki je utrpelo poraz od Novega mesta in Crnomlja. Slede Smihel, Semič in Podturn. Mladinci pa so se razvrstili tako: 1. Novo mesto, 2. Mirna, 3. Podturn.

Organizacija tekmovalja je slonela na ramah tov. Romiha,

SAH V METLIKI

Prejšnji teden je Mariborčan Mitja Valenci igral na 15 šahovskih deskah z Metličani s multanko. Drugokategorijski Valenci, ki je kot kmetijski tehnik uslužben na državnem posestvu v Vinomeru, je v lepi igri zmazgal z rezultatom 13 in pol proti 1 in pol. Nerutinirani metlički igralci, med katerimi so prevladovali dijaki, so mu nudili bolj slab odpor. Uspešna sta bila je Otmar Zorn (1 točka) in Ivan Plavec (pol točke). To je bila prva simultanka z Metlički, želeli pa je, da bi se šahovsko življenje, ki je bilo zadnje leto precej mrtvo, poživilo vsaj na jesen in zimo.

Športna nedelja

Tako bi lahko imenovali nedeljo 21. junija. TVD Partizan Novo mesto sprejema ta dan v goste SD Ilirijo iz Ljubljane, s katero se bo pomeril v nogometu, namiznem tenisu članov, mladincev in članic ter v odbojki članov. Ker goji Ilirija tuaj kegljanje, bo goji njihovim kegljačem in kegljačkam postavil najboljši nasprotnik KK Gorjanci. Točen razpored vseh tekmovalj je razviden z lepakov.

Gibanje prebivalstva na Kočevskem

V maju 1953 je bilo v okraju Kočevje rojenih 33 otrok (16 dečkov in 17 deklic). Umrlo je 25 oseb, izmed teh 13 moških in 12 žensk, porok pa je bilo 27.

OBVESTILO

Pri objavljanju „Popravka“ v naši 20. številki 22. maja 1953, stran 3, je pri metiranju lista pomotoma izpadel podpis, ki ga s tem objavljamo: Slavko Hotko, Uredništvo.

Za moko in kruh 134 din, za vino in tobak pa 218 din mesečno na osebo

Statistični podatki o porabi kupnih fondov za živila in drugo blago na območju okraja Novo mesto kažejo, da smo letos ali veliko bolj varčni, ali je manj blaga ali pa manj denarja. Verjetno bo držalo nekoliko zadnje, kajti posledice suše nismo občutili lani, pač pa jih občutimo letos! Povprečno smo v prvih treh mesecih letošnjega leta potrošili nekaj nad 1000 din manj na prebivalca za živila, tekstil, obutev, vino in tobak, kot smo za to izdali v četrem tromeščju lani. Iz tega svet lahko povzamemo dvoje: ali smo si lani v zadnjih mesecih leta nakupili večje zaloge in jih črpali v prvih treh mesecih letošnjega leta, ali pa se je narodni dohodek v okraju znižal. To bodo pokazali naslednji meseci, približno jasno sliko pa bi dal tudi pregled gotovinskega prometa na Narodni banki.

Dejstvo, da smo v letošnjih prvih treh mesecih izdali za alkoholne pijače nad 4 milijone dinarjev več kakor v zadnjih treh mesecih lanskega leta (več smo potrošili tudi za sveže svinjsko meso) pa kaže, da manjša izdaja denarja ne gre toliko na račun znižanega narodnega dohodka, kot na črpanje prej ustvarjenih zalog. Ni si namreč mogote predstavljati, da bi se na primer maši tobakarji letos omejili oziroma zmanjšali izdatke za tobak za skoraj 9 in pol milijona dinarjev, ali za približno eno tretjino. Ali pa: da bi letos v prvih treh mesecih pojedli skoraj 60.000 kg mlevskih izdelkov in

600 milijonov din. Za to vsoto bi zgradili najmanj 300 novih družinskih stanovanj v enem letu! Stanovnjske krize bi bilo kaj kmalu konec.

Med redkimi predmeti, za katere smo v letošnjih prvih treh mesecih izdali več kot v zadnjih treh mesecih lanskega leta smo izdali za tobak okrog 10 in pol milijona dinarjev več kot za sladkor, ali 52 din mesečno na prebivalca več za sbožjo travco kot za tako važno hrano kot je sladkor. Pomislimo, koliko je kadilec in koliko je potrošnik sladkorja in kaj pomeni za človeško telo eno in kaj drugo? Izdatki za tobak in alkoholne pijače, ki nikakor niso previsoke, navajajo, da izdamo vsak mesec okrog 50 milijonov dinarjev za ta dva predmeta. Na leto dobimo samo v novomeškem okraju kaj čedno vsoto:

600 milijonov din. Za to vsoto bi zgradili najmanj 300 novih družinskih stanovanj v enem letu! Stanovnjske krize bi bilo kaj kmalu konec.

Med redkimi predmeti, za katere smo v letošnjih prvih treh mesecih izdali več kot v zadnjih treh mesecih lanskega leta smo izdali za tobak okrog 10 in pol milijona dinarjev več kot za sladkor, ali 52 din mesečno na prebivalca več za sbožjo travco kot za tako važno hrano kot je sladkor. Pomislimo, koliko je kadilec in koliko je potrošnik sladkorja in kaj pomeni za človeško telo eno in kaj drugo? Izdatki za tobak in alkoholne pijače, ki nikakor niso previsoke, navajajo, da izdamo vsak mesec okrog 50 milijonov dinarjev za ta dva predmeta. Na leto dobimo samo v novomeškem okraju kaj čedno vsoto:

Z okrožnega zleta Partizanov v Novem mestu

V gostilnah, kavarnah in javnih prostorih zahtevajte Dolenjski list!

toliko manj tudi kruha, kot v zadnjih treh mesecih lanskega leta. Prav gotovo gre manjši nakup deloma na račun prenehanja sezonskih gradbenih del, na nekoliko omejeno možnost nakupovanja količin moke in na spremembo v mletju pšenice.

Zanimiva je primerjava izdatkov na mesec na povprečnega prebivalca za živila na eni ter za alkoholne pijače in tobak na drugi strani. Medtem ko smo v letošnjih prvih treh mesecih izdali za živila (brez izdatkov za sladkor) po 241 din povprečno mesečno na osebo,

Interesanti ga lahko dobe v Državni založbi na Glavnem trgu v Novem mestu. Cena 50 dinarjev.

I. avio-moto gorske dirke Mokronog-Trebelno

Mlado, vendar pa aktivno Avto-moto društvo v Mokronogu je v nedeljo 7. junija priredilo Dan ljudske tehnike pod pokroviteljstvom tovariša Av. bja Viktorja-Rudija, popoldne pa I. gorske avtomoto dirke pod pokroviteljstvom narodnega heroja tov. Jožeta Borštnerja. Na dirkah se sodelovalo 29 solo motorjev, 10 motorjev s prikolicami in 6 športnih dirkalnih avtomobilov. Srečali smo več znanih imen (Iklavčič, Malnar, Dušan, Mrak Peter, nemškega vozača Franca Kellera itd.). Proga je bila dolga 4.950 metrov ter po izjavi vrhunskih vozačev precej težka, vendar pa v najboljšem stanju, za kar gre zasluga Okrajnemu cestnemu odboru v Novem mestu.

Dirke so potekle brez nesreč, za kar ima precej zaslug predsednik Avto-moto društva Mokronog Božo Zajc in vodja dirk Slavko Mole.

REZULTATI

- in zasedena mesta motoristov in avtomobilistov na dirki Mokronog-Trebelno. Motoristi izven dolenjskega sektorja:
- 1. Motorji solo do 125 ccm: f. Mrak Peter, Ljubljana, DKW, 5 min. 15 sek. 2. Berič Franjo, Zagreb, Puch, 5 min. 41 sek.
 - 2. Motorji solo do 250 ccm: 1. — 2. Jenko Anton, Tržič, Puch, 5 min. 05 sek. 1. — 2. Podbersček Drago, Ljubljana, Puch, 5 min. 05 sek.
 - 3. Motorji solo do 350 ccm: 1. Podrekar Ivan, Tržič, Triumph, 5 min. 40 sek. 2. Bočkar Edo, Zagreb, Triumph, 8 min. 30 sek.
 - 4. Motorji solo do 500 ccm: 1. Pažur Stefan, Zagreb, BMW 5 min. 37 sek.
 - 5. Motorji s prik. do 600 ccm: 1. Bulc Henrik, Mokronog, FN, 5 min. 14 sek. 2. Pažur Stefan, Zagreb, BMW, 5 min. 23 sek.
 - 6. Motorji s prik. do 1000 ccm: 1. Miklavčič Ivo, Ljubljana, HRD, 5 min. 12 sek. 2. Kurnik Ivan, Tržič, BMW, 5 min. 13 sek.
 - 7. Avtomobili do 1100 ccm: 1. Petelin Srečko, Ljubljana, DKW, 6 min. 30 sek. 2. Santovec Stefan, Zagreb, Fiat, 6 min. 55 sek.
 - 8. Avtomobili nad 1100 ccm: 1. Keller Franc, Nemčija, BMW, 5 min. 27 sek. 2. Ličan Karel, Kamnik, Jagwar, 5 min. 28 sek.
- Najboljši čas dneva si delita Jenko * Anton in Podbersček Drago z enakim časom 5 min 5 sek.

REZULTATI

- in zasedena mesta motoristov dolenjskega sektorja.
- 1. Motorji solo do 250 ccm: 1. Peric Andrej, Novo mesto,

- DKW, 5 min. 45 sek. 2. Colarič Milan, Novo mesto, NSU, 6 min. 37 sek. 3. Turk Franc, Novo mesto, CZ, 7 min. 47 sek.
- 2. Motorji solo do 350 ccm: 1. Peric Andrej, Novo mesto, Standart, 5 min. 34 sek. 2. Rifelj Dane, Novo mesto, DKW, 5 min. 50 sek. 3. Znidaršič Anton, Mokronog, Harley, 6 min. 25 sek.
- 3. Motorji solo do 500 ccm: 1. Erjavec Srečko, Stična, Puch, 6 min. 39 sek.

Lojze Zupanc:

Vražji kamen

Belokranjska pripovedka

Na Sračku ob Kolpi je star mlin. V tem mlinu je nekoč živel star mlinar, ki je mlet rumeni pšenico in zlato debelečo, a kmetom, ki so prinašali mlet zrnje, ni jemal nobene merice. Za plačilo je vzel le toliko, kolikor so mu pomeljarji pač sami dali.

To je zvedel vrag. Ujezila ga je mlinarjeva poštenost, pa da bi ga naučil prevrtljivosti, se je nekega večera nameril k njemu.

»Zakaj ne jemlješ kmetom merice kakor vsi drugi mlinari, jižka je zarezal nad poštnim starcem.

»Zadovoljen sem pač s tem, kar mi sami dajete, je odvrnil srački mlinar.

»A jaz hočem, da postanete prevarant, kakor vsi drugi mlinarji, ki kmetom jemljejo preveliko merico, je vrag togotno tiščal svoje.

»Potlej se nisi na pravega namahnil, je odkimal stari mlinar.

»Ce nočeš delati tako, kakor sem rekel, ti bom zrušil malnico, je prišel groziti vrag.

»Pa jo zruši! se je nasmehnil mlinar. »Bom pa drugo postavil, a poštenja mi ne moreš vzeti. Poštenje več velja kakor kup zlata.

»Zapomni si, je kričal jezljiv vrag, sže jutri popolno bom v tvoji mlin tresel največjo skalo iz cerkviške jezle!

Potlej je se grdo zaklel in odšel.

Naslednji večer pa je stari mlinar sam odšel v cerkviško ložo. Preden je ura odbila polnoč, je že zaslišal, kako lomasti vrag po temnem gozdu. Mlinar je brž splezal na visoko smreko. In ko je vrag, oprtan s velikanskjo skalo, prišantal mimo, je mlinar odtrgal z veje največji česarek ter ga zalučal vragu na butico... Vrag se je prestrašil, stresel skalo z grba, če ter jo ucvrl, od koder je bil prišel.

Mlin v Sračku pa še danes stoji in melje kmetom pšenico in debelečo. Blizu vasi Cerkevščee pa je sredi roste velik kamen, ob njem raste najvišja smreka v gozdu, ki je zrastle iz česarka, s katerim je srački mlinar poglal vraga v beg. Tisti loži pa pravijo Belokranjci »Pri vražjem kamnu.

- 4. Motorji s prikolic do 1100 ccm: 1. Skedelj Alojz, Novak Dane, Zündap, Novo mesto, 6 min. 05 sek. 2. Kmet Ferdo st. Kmet Ferdo ml., BMW, Trebnje, 6 min. 24 sek.

Najboljši čas dneva dolenjskega sektorja ima Peric Andrej.

Milan Breščak

V vsako hišo knjige Prešernove družbe!

Bodoči slavisti so obiskali Belo krajino

Zadnje dni meseca maja so si slušatelji ljubljanske slavistike na tridnevnem izletu ogledali Belo krajino. Pod vodstvom svojega profesorja dr. Antona Slodnjaka in v spremstvu univ. prof. dr. Nika Zupančiča ter prof. dr. Nottinghamske univerze v Angliji Belokranjca dr. Janka Lavrina in štirih asistentov si je 50 študentov zadnjih dveh letnikov ogledalo vse prirodne in kulturne znamenitosti Bele krajine. Okraj jim je omogočil potovanje z dvema kamionoma, s katerih so si nabrali bežne, a vendar zanimive vtise iz dežele med Kolpo in Gorjanci.

mesecev prišel na oddih v domovino in ga mnogi medvojni poslušalci londonskega radia poznajo kot neutrudnega komentatorja tedanjih dogodkov in prijatelja Titove mladine.

Zaj, da je bila sicer tako topla in sončna Bela krajina v teh dneh mrko zavešana z oblaki in je tu in tam celo rosilo in deževalo, toda vtisi, ki so jih odnesli mladi slavisti iz te dežele, zlasti njih stik s preprostimi, gostoljubnimi belokranjskim ljudstvom jim bo verjetno ostal še dolgo v spominu. Naj bi z istim razumevanjem in ljubeznijo, ki so ga bili od ljudstva deležni na svoji ekskurziji, seznanjali mladino, ki jim bo zaupana, z Belo krajino, z njeno kulturo pa tudi z njeno novo podobo, ki jo dobiva v socialistični Jugoslaviji.

Javna produkcija gojencev glasbene šole »Ignaca Hladnika«

Kako vsako leto je priredila novomeška glasbena šola tudi letos ob zaključku šolskega leta javno produkcijo svojih učencev. Nastopili so pianisti, violini, čelist in nekateri učenci na pihalih. Vse nastope je po potrebi spremljal na klavirju naš priznani pianist tov. Stane Fink, ki je tudi sam učitelj klavirja v Glasbeni šoli. Za lani smo zabeležili nekaj prav lepih rezultatov in moramo priznati, da so se leti letos še stopnjevali. Tako je bilo opaziti mnogo napredka pri pianističnem delu, Budnovi, zlasti pa pri Evi Nifergalovi, napredovali pa so tudi ostali učenci klavirja.

Zelo je iznenadil čelist Kos, ki napreduje iz dneva v dan. Tudi pri učencih na trobilih je ugotoviti precej smisla in veselja do posameznega instrumenta. Glede violinistov, katerim se mora priznati v primeru z lanskim letom tudi letos precej precej znanja in tehnike, pa bi pripomnili, da je zelo važno, da posvetijo njihovi učitelji veliko pozornost uglaševanju instrumenta. Učenec, ki je sicer po svojem znanju v vsakem oziru za pohvalo, izgubi mnogo, če mu je violina previsoko ali prenizko uglašena. Precizno in točno uglaševanje violine pa je tudi eden najvažnejših pogojev za krepitev poslušal violinista.

Vodstvu in učiteljskemu zboru šole gre vsa pohvala za trud in prizadevanje, da bi dosegli z učenci čim večje uspehe. Produkcija je pa spet pokazala v polni meri, da je glasbena šola v Novem mestu za razvoj glasbe izredno pomembna. Pribiti je treba, da se sedaj nastopajo nekateri učenci Glasbene šole v orkestru SKUD »Dusan Jerbe«, kjer so se izkazali kot zelo uporabne moči.

»Up... draga, up... prišel sem večerjat... up, kako to, up... da si še pokonci?... up...«

Letno kopališče v Podzemlju

Na pobudo občinskega ljudskega odbora in Kmetijske zadruge v Gradcu ter s podporo Okrajnega ljudskega odbora v Crnotulju bo Podzemlje še ta mesec dobilo lepo urejeno letno kopališče ob Kolpi. Dela pri ureditvi kopališča so v živahnem teku. Letno kopališče v Podzemlju bo opremljeno s kablinami, bifejem, igriščem itd. Skozi vso poletno sezono bo letno kopališče v Podzemlju imelo tudi svojega upravnika, ki bo skrbel, da bodo kopalci in letoviščarji, ki jih bo privabila topla Krka, oskrbljeni z vsem potrebnim za dobro počutje.

Ker bo v Podzemlju v mesecih juliju in avgustu tabo- rila tudi poletniška kolonija belokranjske šolske mladine, bo v letošnji poletni sezoni v Podzemlju verjetno mnogo prilike za živahno razvedrilno. Vsekakor bodo podjetni Belokranjci z ureditvijo letnega kopališča v Podzemlju storili vse, da bi k topli Kolpi privabili tuje in domačine, ki se žele odpočiti in nabrati novih moči za nadaljnje delo.

V nedeljo praznuje mladina v Šmarjeti

21. junija bo priredil občinski komitej LMS s pomočjo sosednjih aktivov mladinski dan v Šmarjeti. Ze dalj časa je šmarjetska mladina prav aktivna, za nedeljo pa je pripravila: dopoldnansko šahovsko tekmovalnico, kjer se bodo pomerili aktivci iz Zbur, Bele cerkve, Šmarjetskih toplic in Šmarjete. Partizan iz Šmarjete bo nastopil v odbojki, kolosarji Šmarjete in okolice pa pripravljajo polzeve dirke.

Aktiv LMS Šmarjeta bo priredil vabljениm zastopnikom novomeškega okraja akademijo, na kateri bo nastopala folklorna skupina, recitatorji in pevci, gledališka skupina pa bo zagledala »Vrnitev«. Popoldne bo mladinsko rajanje. Šmarjeta vabi mladino iz vseh krajev Dolenjske!

Rešitev križanke »Polje«

- Vodravno: 1. Mir; 3. Roma; 6. orati; 8. ej; 10. sponi; 11. tje; 12. si; 13. polži; 15. tja; 16. okel; 18. ko; 19. reklama; 22. v; 23. Tit; 24. okop; 28. skobec; 29. tira; 32. teran; 33. dope; 36. plovem; 38. roka; 41. steze; 42. ledina; 44. Amor; 46. jer; 47. titan; 48. kipin; 49. citat; 50. Tatar; 51. Nil; 52. dinarji; 54. ali; 55. OG; 56. kamenina; 58. oda; 59. cmok; 60. K. A.; 61. kanu.

V vsako hišo Dolenjski list! Berite in širite Dolenjski list!

- Navpično: 1. Mi; 2. rop; 3. rano; 4. otel; 5. mi; 7. ropar; 8. ej; 9. jekla; 10. sito; 11. tika; 14. žolt; 17. Ema; 20. eter; 21. Kim; 22. vojaka; 24. okel; 25. koren; 26. obad; 27. penica; 28. st.; 29. topi; 30. iti; 31. Mir; 33. dati; 34. patim; 35. om; 36. prag; 36 a Vera; 37. Milin; 38. Rada; 39. oni; 40. kino; 41. pijl; 43. Nil; 45. otok; 47. Tina; 48. kra; 51. nek; 53. ad; 57. nu.

V življenju je mnogo molen, ki se nam na prvi pogled ne zdijo važne, če pa se vanje pogledimo, moramo priznati, da prav zaradi teh prezrtih malenkosti trpimo. Ni med tem, kar nam dela težke ure, tudi nekaj naslednjih vzrokov?

Zlasti za malo večje otroke mnoge matere n. majno nikoli časa. Tako si vsaj večših potujoči otroci med seboj, še pogosteje pa to sami molče prenašajo in se v to udajo. Prej ali slej pa si polšeje družbo — bodisi slabo ali dobro, ki ima za njihove težnje dovolj časa in jih uči pač dobro ali slabo. Take matere so potem nesrečne, ker so se jim otroci tako hitro odtujili in so vedno od doma ter jih poznajo le, kadar so lačni ali sicer kaj potrebujejo.

Nismo prepogosto brez pravega vzroka nevoljne nase in na svojece ter nanje stresamo svojo slabo voljo, da se nas vsj izogibajo? Menimo, da imamo samo me vedno kopico dela, da samo me moramo vedno koga sreči

in da naš delavnik nima nikoli konca. Pri tem pa ne pomislimo, da je moževa služba sorazmerno težja in njegova skrb za zasluzek večja od naše. — Otroke šola dovolj zaposli, za razvoj potrebujejo gibanja v naravi, fizikulture, za duševni razvoj čitanje knjig itd. Ni prav, da jih vsako prosto uro zaposlamo z gospodinjstvi in kmečkimi deli, ki so pogosto celo mnogo pretežka za njihove fizične sposobnosti.

Ni li vzrok našega nezapolnjenja, ker si nikdar ne vzamemo časa za razvedrilo, ne za majhne spremembe, ki delajo življenje zanimivo. Povabimo nekaj znanecv (skromen prižek, ki ga ob tej priliki postavimo na mizo, ne pomeni tako velikega izdatka), razvedrilo se ob njihovem pripovedovanju, družabnih igrab, duševnim stikom z ljudmi, ki so nam dragi. Pojdmo večših v kino, gledaljšee, na predavanja! Neverjetno, kako se ob tem spočijemo, koliko laže se zatem spet lotimo

vsakdanjega dela! Misli pa nam bodo še takrat, ko bomo trudne, rade ujahale k lepemu doživetju in delo bo često mimogrede opravljeno.

Morda smo večših rade urejale družinske albume, prebrale staro pošto, izdelovale igračke, mrežile, kvačkale, muzicirale, dandane pa si tega ne privoščimo več. Uredimo si delo tako, da bomo tedensko vsaj nekaj ur lahko delate to, kar smo nekoč najraje delovali. Koliko veselja bomo imele s tem! Takšen opravke bo zdravilo za nervoznost, žalost in dolgočasje.

Čudimo se, da katerega znanca ali sorodnika, ki je večših rad in pogosto prihajal k nam, kar nenadoma ni več. Ne mož ne otroci ne bodo tega krivi, kriva bo največkrat gospodinja. Morda je prišel, ko je bila najbolj

vedno v oblasti, kadar grozi oblak prepira; s tem, da na krjanje odgovarjamo s krčkanjem, izgubljamo zmagov. prekanju; žal večših še mora obveljati rek, da pametnejši popustiti. Odkrit, a miren razgovor koristi desetkrat več kot vse hude, v jezi izrečene besede.

Se mnogokaj nam jemlje življenjsko vedrino, nas teži in zaradi mnogočesa še trpimo. Učiti bi se morale živeti od tiste preostre kmečke žene, ki je imela osem otrok, pa danes kot stara mati kaj rada smehljaje pravi: »Kaj se pravi biti živčen, pa res ne vem! In res! Nikoli je nisem v. dela slabe volje, nikoli je ni vznemirjal jok in prepri otrok, nikoli ni tarnala nad kopico dela. — »Kolikor morem, pač naredim! Otroci ne zrastejo, če se ne jočejo in ne pretepaajo. Može pač morajo godrnjati. Da smo je zdravi in vsi živi, pa se že za živeti! To je bila njena življenjska modrost, zaradi katere je lahko prenašala vse težave, pod kakršnimi bi mnogokatera

izmed nas klonila. Prepričana sem, da je večini izmed nas boljše kot njej, pa smo vendar dosti bolj živčne, mnogo redkeje nasmejane in mnogo manj srečne!

Po kosilu: »Mama lačen...«

STE SE OB TEM KDAJ ZAMISLILE?